

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27.08.1993, sp. zn. 7 To 116/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:7.TO.116.1993.1

Číslo: 45/1993

Právní věta: Povinnost k náhradě škody nelze uložit tomu obžalovanému, proti kterému poškozený neuplatnil návrh podle § 43 odst.2 tr.ř., a to ani tehdy, když se jako spoluobžalovaný na vzniku škody podílel.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 27.08.1993

Spisová značka: 7 To 116/93

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45/II

II. Povinnost k náhradě škody nelze uložit tomu obžalovanému, proti kterému poškozený neuplatnil návrh podle § 43 odst. 2 tr. ř., a to ani tehdy, když se jako spoluobžalovaný na vzniku škody podílel.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 27. srpna 1993 sp. zn. [7 To 116/93](#))

K odvolání obžalovaného mladistvého M. B. Vrchní soud v Praze rozsudek Krajského soudu v Ostravě z 27. 1. 1993 sp. zn. 2 T 16/92 zrušil v části týkající se obžalovaného mladistvého M. B. z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. d), f) tr. ř. ve výroku o uložení trestu a ve výroku o upuštění od uložení souhrnného trestu a dále ve výroku o náhradě škody ohledně poškozeného spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek a podle § 261 tr. ř. v části týkající se obžalovaných mladistvých Z. B. a T. B. ve výroku o náhradě škody ohledně poškozeného spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl tak, že obžalovanému mladistvému M. B. za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonaný a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., jimiž byl uznán vinným napadeným rozsudkem, uložil podle § 247 odst. 4 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., § 79 odst. 1 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák.

úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na dva roky, pro jehož výkon jej podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařadil do první nápravně výchovné skupiny.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění před novelou č. 557/1991 Sb. (tj. ve znění zákona č. 175/1990 Sb.) dílem dokonaným a dílem nedokonaným ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a odsouzen podle § 247 odst. 4 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., § 35 odst. 1 tr. zák., § 79 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dva roky, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny. Dále byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb., přičemž ohledně tohoto trestného činu bylo podle § 37 tr. zák. upuštěno od uložení souhrnného trestu ve vztahu k rozsudku Okresního soudu v Čadci z 13. 3. 1991 sp. zn. 2 T 311/90.

Trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonaného a dílem nedokonaného ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. a trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. se obžalovaný mladistvý M. B. dopustil podle zjištění Krajského soudu tím, že v době od 23. 11. 1990 do 22. 4. 1991 na různých místech v okresech Frýdek-Místek, Čadca, Považská Bystrica a Trenčín společně s dalšími spolupachateli v sedmi případech provedl vloupání do prodejen obchodních organizací a do zaparkovaného osobního automobilu, přičemž v šesti případech odcizil věci v celkové hodnotě 352 534,60 Kčs a v jednom případě se mu nepodařilo žádné věci odcizit, protože byl při činu vyrušen, a na zařízení prodejen jejich poškozením způsobil škodu ve výši 2 880,30 Kčs (body 5 -10, 12 napadeného rozsudku).

Napadeným rozsudkem bylo rozhodnuto též o náhradě škody tak, že obžalovaný mladistvý M. B. je podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinen zaplatit poškozeným spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek částku 53 351 Kč společně a nerozdílně s obžalovaným L. D. a mladistvou Z. B., podniku Domáci potřeby Bratislava částku 79100 Kč společně a nerozdílně s obžalovaným L. D. a mladistvou Z. B., podniku Domáci potřeby Banská Bystrica částku 74 009,60 Kč společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B., spotřebnímu družstvu Jednota Považská Bystrica částku 54 071,30 Kč společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B.

Kromě toho bylo napadeným rozsudkem rozhodnuto o vině, trestu a náhradě škody ohledně obžalovaných L. D., mladistvé Z. B. a T. B. Tato část rozsudku již nabyla právní moci v řízení před Krajským soudem jako soudem prvního stupně.

Proti rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný mladistvý M. B. Podané odvolání blíže nezdůvodnil.

Vrchní soud jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohl obžalovaný mladistvý M. B. podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo této části rozsudku, a dospěl k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek byl vydán v řízení, které bylo provedeno podle trestního řádu a které není zatíženo žádnými podstatnými vadami, zejména pokud by mohly mít vliv na objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva obhajoby.

V takto provedeném řízení Krajský soud vykonal všechny dostupné důkazy nutné pro zjištění

skutečného stavu věci, jak to vyžaduje ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Důkazy zhodnotil jednotlivě, ve vzájemných souvislostech i v celém souhrnu logickým a přesvědčivě zdůvodněným způsobem, jemuž z hlediska ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. nelze nic vytknout. Krajský soud zaznamenal též rozpory, které vyvstaly mezi některými důkazy, a vypořádal se s nimi způsobem, s nímž se Vrchní soud ztotožnil. Šlo zejména o rozpory mezi výpovědí obžalovaného mladistvého M. B. v hlavním líčení a jeho výpovědí v přípravném řízení, přičemž v hlavním líčení obžalovaný mladistvý popíral část trestné činnosti, kterou v přípravném řízení doznal. Krajský soud v tomto ohledu správně hodnotil jako věrohodnou tu výpověď, kterou obžalovaný učinil v přípravném řízení, protože tato výpověď co do konkrétních a podrobných údajů týkajících se jednotlivých útoků plně korespondovala s dalšími důkazy, zejména s výpověďmi spoluobžalovaných, a objektivně zjištěnými okolnostmi vyplývajících především z protokolů o ohledání místa činu. Na tomto podkladě Krajský soud vyvodil z provedených důkazů úplná a správná skutková zjištění, která jsou spolehlivou oporou výroku o vině.

Správně zjištěný skutkový stav Krajský soud ve shodě se zákonem kvalifikoval jednak jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonaný a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. spáchaný v jednočinném souběhu s trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 5 -10, 12 napadeného rozsudku) a jednak jako další trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 17,18 napadeného rozsudku). Pokud jde o jednání obžalovaného mladistvého M. B. uvedené v bodech 5 -10, 12 napadeného rozsudku, Krajský soud učinil správné právní závěry též v tom směru, že byly naplněny formální znaky okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 247 odst. 3, 4 písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. a že byla splněna i materiální podmínka stanovená v § 88 tr. zák. pro to, aby k těmto okolnostem mohlo být přihlédnuto. Při právním posouzení věci Krajský soud postupoval ve shodě s ustanovením § 16 odst. 1 tr. zák., které upravuje časovou působnost trestních zákonů.

Při rozhodování o trestu Krajský soud pochybil tím, že uložil úhrnný trest obžalovanému mladistvému M. B. jen za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4. písm. b), c), e) tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. dílem dokonaný a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. a za trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 5 -10, 12 rozsudku), a že pokud jde o další trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. (body 17, 18 rozsudku), upustil podle § 37 tr. zák. od uložení souhrnného trestu ve vztahu k rozsudku Okresního soudu v Čadci z 13. 3.1991 sp. zn. 2 T 311/ 90. Pochybení Krajského soudu spočívalo již v tom, že vůbec uvažoval o uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. Po zániku České a Slovenské Federativní Republiky podle čl. 1 odst. 1, 2 ústavního zákona č. 542/1992 Sb. je vyloučeno, aby soud České republiky vydal rozhodnutí, které se nějak dotýká rozhodnutí soudu Slovenské republiky, zejména v tom smyslu, že je mění, ruší apod. V souvislosti s tím nepřichází v úvahu ani to, aby soud České republiky ukládal souhrnný trest podle § 35 odst. 2 tr. zák. ve vztahu k rozsudku soudu Slovenské republiky, protože s uložením takového trestu je spojeno zrušení výroku o trestu v rozsudku soudu Slovenské republiky rozsudkem soudu České republiky. Naznačené rozhodnutí by bylo nepřipustným zásahem do svrchovanosti cizího státu. Po zániku České a Slovenské Federativní Republiky podle čl. 1 odst. 1, 2 ústavního zákona č. 542/1992 Sb. přichází v úvahu aplikace těch ustanovení trestního zákona, která se týkají souhrnného trestu, jen v poměru mezi rozsudky soudů České republiky. To se týká nejen uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák., ale i upuštění od uložení souhrnného trestu podle § 37 tr. zák. Přitom není rozhodné, že skutkově byl vztah souhrnnosti založen okolnostmi, které nastaly před zánikem České a Slovenské Federativní Republiky podle ústavního zákona č. 542/1992 Sb., tj. že před zánikem federace byl spáchan trestný čin, za který by jinak měl být uložen souhrnný trest, a že byl vyhlášen rozsudek, ve vztahu ke kterému by jinak měl být souhrnný trest uložen.

Z uvedených zásad vyplývá, že Krajský soud měl správně uložit úhrnný trest podle § 35 odst. 1 tr.

zák. za všechny trestné činy, jimiž uznal obžalovaného mladistvého M. B. vinným. Při rozhodování o náhradě škody postupoval Krajský soud správně, pokud obžalovanému mladistvému M. B. uložil podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost zaplatit poškozeným podnikům Domáci potřeby Bratislava částku 79100 Kč, podniku Domáci potřeby Banská Bystrica částku 74 009,60 Kč a spotřebnímu družstvu Jednota Považská Bystrica částku 54 071,30 Kč, to vše společně a nerozdílně s obžalovanými L. D. a mladistvou Z. B. Nároky těchto poškozených byly ve vztahu k obžalovanému mladistvému M. B. řádně a včas uplatněny podle § 43 odst. 2 tr. ř. Jde o náhradu škody, která byla způsobena trestným činem, jímž byl obžalovaný mladistvý uznán vinným. Právním základem jeho odpovědnosti za škodu způsobenou trestným činem je ustanovení § 420 odst. 1 obč. zák. Způsob a rozsah náhrady škody odpovídá ustanovením § 442 odst. 1, 2 obč. zák. Důvody pro případné snížení náhrady podle § 450 obč. zák. nebyly dány. Solidární odpovědnost obžalovaného mladistvého za škodu má oporu v ustanovení § 438 odst. 1 obč. zák.

Nesprávně rozhodl Krajský soud, pokud obžalovanému mladistvému M. B. uložil podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost k náhradě škody spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek (částky 53 351 Kč a 74 461 Kč). Krajský soud přehlédl, že poškozená organizace náhradu škody neuplatnila proti obžalovanému mladistvému M. B., nýbrž výslovně jen proti obžalovanému L. D. (viz č. 1. 1495 spisu). Podstatou pochybení Krajského soudu tudíž je to, že z podnětu návrhu poškozené organizace učiněného podle § 43 odst. 2 tr. ř. a směřujícího výslovně jen proti obžalovanému L. D. uložil povinnost k náhradě škody též obžalovanému mladistvému M. B., ale i obžalovaným mladistvým Z. B. a T. B., ačkoli proti nim návrh poškozeného vůbec nesměřoval. Krajský soud tak nerespektoval zásadu, že podmínkou pro to, aby mohl obžalovanému mladistvému M. B. uložit povinnost k náhradě škody, je mimo jiné to, že poškozená organizace proti němu nárok na náhradu škody uplatnila. Správně Krajský soud neměl o nároku spotřebního družstva Jednota Frýdek-Místek ve vztahu k obžalovanému mladistvému M. B., ale ani ve vztahu k obžalovaným mladistvým Z. B. a T. B., vůbec rozhodovat a měl se omezit jen na rozhodnutí ve vztahu k obžalovanému L. D., proti němuž byl nárok uplatněn.

Ze všech těchto důvodů Vrchní soud z podnětu odvolání obžalovaného mladistvého M. B. zrušil napadený rozsudek ohledně tohoto obžalovaného mladistvého ve výroku o uložení trestu, ve výroku o upuštění od souhrnného trestu a ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozeným spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek.

Podle § 261 tr. ř. Vrchní soud z podnětu odvolání obžalovaného mladistvého M. B. zrušil napadený rozsudek též ohledně obžalovaných mladistvých Z. B. a T. B. ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozenému spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek. Vrchní soud takto postupoval proto, že důvod, z něhož rozhodl ve prospěch obžalovaného mladistvého M. B. jako odvolatele, prospívá i ostatním uvedeným obžalovaným.

Za podmínek uvedených v § 259 odst. 3 tr. ř. Vrchní soud po zrušení části napadeného rozsudku sám věci znovu rozhodl.

Za všechny trestné činy, jimiž byl obžalovaný mladistvý M. B. uznán vinným napadeným rozsudkem, mu Vrchní soud uložil úhrnný trest odnětí svobody na dva roky, tedy ve stejné výměře, jakou zvolil Krajský soud při uložení trestu za trestné činy uvedené v bodech 5 -10,12 napadeného rozsudku.

O náhradě škody ve vztahu k poškozenému spotřebnímu družstvu Jednota Frýdek-Místek Vrchní soud ohledně obžalovaných mladistvého M. B., mladistvých Z. B. a T. B. nerozhodoval, protože poškozená organizace proti těmto obžalovaným nárok na náhradu škody neuplatnila.